

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.I.30.053/2022/3/I. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Név ügyvéd, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Ügyvédi Iroda1 (ügyintéző: ügyvéd1 ügyvéd, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

a felperes 50. sorszám alatt

A per tárgya:

munkaviszony megszüntetése

Az elsőfokú bíróság:

Szekszárdi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

31.M.70.119/2020/49. sorszámú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében - helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2012-ben létesített munkaviszonyt az alperessel, kezdetben közmunkásként dolgozott, majd a közmunkások munkavezetője lett. Ebben az időben a városgazdálkodási feladatokat az önkormányzat fenntartásában lévő Név1 Kht. végezte, a városgazdálkodási feladatok vezetését Név2 látta el. Az önkormányzat átvette a városgazdálkodási feladatokat a Név1 Kht-től, majd, amikor Név2 nyugdíjba ment, a városgazdálkodási vezetési feladatokat a felperes vette át.
- [2] Időközben megingott a bizalom a felperessel mint vezetővel szemben, ezért az alperes visszahívta Név2t a városgazdálkodás élére, aki 2020. március 1-től a városgazdálkodás

függetlenített vezetője lett, a felperes munkaköre munkavezető, közfoglalkoztatás-szervező lett, munkáját Név2 irányítása alatt végezte.

- [3] A felperes munkakörébe tartozott a városgazdálkodás telephelyének nyitása-zárása és a munkavállalók munkába indítása, a napi munkafeladat meghatározása és az ahhoz szükséges szerszámok kiadása. E feladatokat minden munkanap – szabadsága alatt is – elvégezte. Alapvetően vezetői feladatokat látott el, de emellett tényleges kertészeti munkákat is végzett. Felügyelte többek között az alperes által üzemeltetett ún. döngkutat, a terület rendben tartását irányította, az ATEV-vel (állati fehérje feldolgozóval) a kapcsolatot tartotta, és adminisztrált.
- [4] A fentiekben felül feladatát képezte a havi állat- és kirakodóvásár helyszínének területrendezése, ideértve az előkészítő munkákat: fűnyírás, táblák elhelyezése stb. és az utómunkálatokat (szemétszedés), melyek munkaidőben lebonyolíthatók voltak. A felperes a kirakodóvásárban üzemelő WC-k felügyeletét is ellátta, melyért külön díjazásban részesült az alperessel kötött megállapodás alapján.
- [5] A felperest rendelkezésre állási kötelezettség terhelte a rendkívüli helyzetek (pl. árvíz) kezelésének a megszervezésében, továbbá munkaköri leírása tartalmazott eseti jelleggel adódó, munkaidőn kívül ellátandó feladatokat is. Ezek ellentételezéséül 28.900 forint pótlékban részesült.
- [6] A 2019-ben rendelkezésre álló jutalomkeret alapján nem jutott pénz minden munkavállalónak. A felperest ebben az évben nem részesítette az alperes jutalomban, és ezzel a döntéssel azt fejezte ki, hogy nem elégedett a munkájával.
- [7] Az alperes a munkavállalói számára lehetővé teszi különböző gépek kikölcsönzését. A kérelmet Név4 polgármesternek vagy Név2nek kell bejelenteni (mielőtt Név2 újból munkába állt, az engedélyt – mint vezetőtől – a felperestől lehetett kérni). A felperes házastársa, Név3 mint az alperes volt munkavállalója 2020 nyarán engedélyt kért a polgármestertől egy szárazúzó kikölcsönzésére, aki az engedélyt megadta, és Név2t tájékoztatta erről. Név3 egy olyan napon jelent meg a telephelyen, amikor Név2 távol volt, és távollétében a felperes helyettesítette. Név3 a szárazúzó mellett egy rézsúkanalat is elvitt, amire nem volt engedélye. A felperes erről Név2t nem tájékoztatta.
- [8] 2020 szeptemberében a városgazdálkodás telephelyén udvarrendezés közben Név2 és a munkatársai észlelték, hogy nincs meg a rézsúkanál, és keresni kezdték. Erről a felperes is tudomást szerzett, de nem mondta meg, hogy a rézsúkanalat a házastársa vitte el.
- [9] Ezt követően Név2 a városgazdálkodás telephelyén lévő ipari kamerák felvételeit a rendszergazda segítségével ellenőrizte. A felvételen látható volt, hogy Név3 egy teherautóra felrakta a rézsúkanalat. Név2 telefonon felhívta Név3et, aki először tagadta a rézsúkanál elvitelét, majd az eszközt visszavitte a városgazdálkodás telephelyére.
- [10] Az alperes 2020. október 5. napján azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Rögzítette, hogy 2020. szeptember 25-én udvarrendezés közben vették észre, hogy az önkormányzat markológépének rézsúkanala hiányzik. Az egyik dolgozó úgy emlékezett, hogy Név3 vitte el 2020 júliusában, ezért Név2 felhívta Név3et telefonon, aki azt a választ adta, hogy nem ő vitte el. A városgazdálkodás telephelyén működő kamera felvételeinek megtekintése alapján megállapítható volt, hogy 2020. július 9-én a rézsúkanalat Név3 szállította el. Az eszköz elszállítása napján Név2 szabadságon volt, így nem volt tudomása a rézsúkanál elszállításáról. A helyettesítését felperes1 látta el, így az ő tudtával és engedélyével történhetett meg a munkaeszköz elszállítása. felperes1 nem tett eleget a munka törvénykönyvében rögzített tájékoztatási és együttműködési kötelezettségének, akkor, amikor az önkormányzat tulajdonában lévő munkaeszköz elszállítását nem jelentette a felettesei részére. A jóhiszeműség és tisztesség elvét is megsértette, mert az önkormányzat vagyoni érdekét érinti a rézsúkanál elszállítása. A történetek miatt a munkáltató felperes1 iránti bizalma

megrendült, mivel a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét megszegte, és a munkajogi alapelveket súlyosan megsértette. A munkavállaló magatartásából kifolyólag a munkáltatót érdeksérelem érte, jogos gazdasági érdekét súlyosan veszélyeztette [Mt. 8. § (1) bekezdés], emiatt a munkaviszony fenntartása lehetetlenné vált a munkáltató számára.

- [11] A felperes módosított keresetében munkaviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként elmaradt jövedelem címén 2.359.422 forint, továbbá végkielégítés címén 573.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Rendkívüli munkavégzés pótléka címén 1.023.750 forint, kártérítés címén 60.000 forint megfizetését kérte, továbbá sérelemdíj címén 10.000.000 forint megfizetésére és a perköltség viselésére irányult az igénye.
- [12] A munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránti kereseti kérelmét arra alapította, hogy az azonnali hatályú felmondás indokolása valótlan, hiszen az alperes tudott az eszköz elszállításáról, ő maga járult hozzá. A férje nagyon régóta – kb. 2005. óta - ápol jó viszonyt a polgármesterrel, akitől különböző munkamegrendeléseket is kapott. Ezen jó viszonyból eredően a polgármester – csakúgy mint más helyi vállalkozónak, magánszemélynek – előzetes megállapodás alapján ideiglenesen és ingyenesen használatba adott bizonyos munkaeszközöket, munkagépeket a házastársának, aki a szárazúzó mellett a rézsúkanalat is kölcsönkérte, és az engedély mindkét munkaeszközhöz vonatkozott. E két eszközt a férje egyidőben szállította el, de különböző időben vitte vissza. Mivel a rézsúkanalat engedély alapján vitte el, vele mint munkavállalóval szemben a bizalom megrendülésére, a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség megszegésére és a munkáltató érdeksérelemére, a jogos gazdasági érdekei súlyos veszélyeztetésére való hivatkozás megalapozatlan.
- [13] A rendkívüli munkavégzés pótléka iránti igénye azon alapult, hogy rendelkezésreállási kötelezettség terhelte a rendkívüli események (pl. munkaidőn kívüli hóesés, baleset, árvíz stb.) kezelése, megszervezése miatt, és erre tekintettel készenléti pótlékban részesült, azonban a rendkívüli események kapcsán végzett tényleges munkát az alperes nem fizette ki a részére. Hivatkozott arra, hogy például éjszakai hóesés esetén neki kellett éjszaka a telephelyet kinyitni, hogy a hókotrók, sósóórók munkába indulhassanak, balesetek esetén őt értesítette a rendőrség, illetve a tűzoltóság, neki kellett megszerveznie a hatóságok levonulása után visszamaradó károk elhárítását, a terület rendbetételét. Az ő feladata volt továbbá a városi rendezvények és vásár esetén a területrendezés, a rendezvény lebonyolításának biztosítása, a rendezvény után a takarítás elvégzése és felügyelete.
- [14] 60.000 forint kártérítést azért kért, mert 2019 decemberében minden munkavállaló részesült jutalomban fejenként 60.000 forint összegben, az ő és házastársa kivételével. Álláspontja szerint a jutalmazásból más véleménye miatt maradt ki, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt érte hátrány.
- [15] A felperes 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetését azért kérte, mert az alperes a biztonságos munkavégzés körülményeit nem biztosította. A munkaköri kötelezettségei közé tartozott a városi „dögkút” működésének biztosítása, ellenőrzése, ürítésének megszervezése és lebonyolítása. A dögkutakat az alperes állati tetemek, maradványok és állati hulladék elhelyezésének céljából kitett műanyag hulladéktároló elhelyezésével biztosította, és ennek környezetét volt köteles rendben tartani, a munkát irányítani és elvégezni. E munka az emberi egészségre veszélyes volt, mely munkához az alperesnek saját költségén védőruhát kellett volna biztosítania. A munkáltató az Alaptörvény XVII. cikk 3. §-ában, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 51. § (4) bekezdésében, a munkavédelemről szóló 1993. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 54/A. § (2) bekezdésében, a 3/2002. SzCsM. rendelet 22. § (2) bekezdésében, a 61/1999 (XII.1.) EüM. rendelet 8. §-ában foglalt kötelezettségeit nem teljesítette, részére egyéni védőfelszerelést

nem biztosított. Ennek következtében őt fokozott pszichés megterhelés érte, amikor a döngkúttal kapcsolatos munkaköri kötelezettségeit teljesítette.

- [16] További 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetését arra hivatkozással kérte, hogy az alperes nem biztosította a szabadsághoz és a pihenéshez való jogát, mely olyan alapvető személyiségi jog, melyet az Alaptörvény a XVII. cikkében biztosít. Munkaköri kötelezettsége volt az irányítása alá tartozó fizikai munkát végzők munkába indítása, számukra a napi munkafeladat meghatározása és részükre a munkaeszközök kiadása, majd a munkaidő végén a munkaeszközök visszavételezése, a munkavégzésre vonatkozó tájékoztatások, beszámolók meghallgatása. E kötelezettségeit minden munkanapon teljesítenie kellett, akkor is, ha szabadságon volt. A rendes szabadsághoz való jogát nem tudta megfelelően gyakorolni, ebből következően lakóhelyéről elutazni sem tudott, tartós rekreációra nem volt módja, a munkahelyi feladatokból nem tudott kiszakadni, így a szabadság a rendeltetését nem töltötte be.
- [17] Az alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az azonnali hatályú felmondás valós és okszerű indokokon alapul. A felperes házastársa engedély nélkül szállította el az alperes tulajdonát képező, kb. 400.000 forint értékű földmunkagép tartozéknak minősülő rézsúkanalat, méghozzá a felperes jelenlétében. A felperes az elszállításról nem tájékoztatta Név2t, és amikor Név2 a rézsúkanál eltűnését észlelte és annak hollétéről tudakozódott, a felperes akkor sem mondta meg, hogy a rézsúkanál náluk van. Mivel a felperes a tulajdonát képező rézsúkanál elszállításáról sem az elszállítás előtt, sem azt követően nem tájékoztatta őt, illetve a keresését követően annak hollétéről sem adott tájékoztatást, a munkavállalót terhelő tájékoztatási kötelezettségét olyan mértékben megszegte, mely jelentős mértékű bizalomvesztést eredményezett, ezáltal a felperes munkaviszonyának a további fenntartása lehetetlenné vált.
- [18] A felperes munkaviszonyának fennállása alatt mindvégig „közfoglalkoztatás szervező” munkakört töltött be. Munkaköri feladatait elsősorban a közvetlen irányítása alá tartozó munkavállalók munkájának szervezésével és irányításával látta el. 2014. május 1. napjától munkaköre kiegészült a Név5i havi állat- és kirakodóvásárok szakszerű megszervezésével és megrendezésével, mely többletfeladatra tekintettel a felperes havi 28.900 forint bérpótlékot is kapott. E pótlék magában foglalta a munkaidőn kívüli időben teljesített egyéb munkák díjazását is, figyelemmel arra is, hogy ilyen munkák szűk körben, csekély mértékben, eseti jelleggel adódtak, és a pótlékot az alperes minden hónapban megfizette, függetlenül attól, hogy a vásár csak évi 9 alkalommal kerül megrendezésre. Utalt arra, hogy a felperes a vele kötött egyedi megállapodás alapján látta el a vásártéri illemhelyek felügyeletét, a vásártéren ebből az okból kellett megjelennie reggel 5 órakor, nem pedig a munkaviszonyára tekintettel.
- [19] Vitatta, hogy az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével okozott volna joghátrányt a felperesnek. Az önkormányzati intézmények éves jutalomkeretét és az egyes intézményeknél jutalomban részesíthetők számát Név5 Város Önkormányzatának Képviselő Testülete határozta meg 176/2019. (XI.26.) Kt. számú határozatával. Az önkormányzat 29 főt részesíthetett ez alapján jutalomban, ehhez képest az önkormányzat foglalkoztatott létszáma 33 fő volt ekkor. A jutalmazás nem alanyi jogon jár, a jutalmazottak körének meghatározása a polgármester diszkrecionális jogköre, mellyel a munkáltató azt fejezi ki, hogy mennyire van megelégedve a munkavállalók munkájával. Önmagában a jutalmazásból való kimaradás nem jelenti annak jogellenességét.
- [20] A felperes sérelemdíj iránti igénye kapcsán az alperes hivatkozott arra, hogy a felperes munkaköri feladata a döngkúttal kapcsolatos feladatok megszervezése és ellenőrzése volt, a tevékenysége főként adminisztratív jellegű volt: az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló vállalkozóval való kapcsolattartás, adminisztráció. A felperes a döngkút közvetlen környezetével és legfőképpen az abban elhelyezett állati tetemekkel a munkavégzés

során nem kerülhetett közvetlen kapcsolatba. Utalt arra, hogy az állati tetemek elhelyezésére szolgáló gyűjtőhelyet Név5 Város Képviselő Testülete a 202/2019. (XII.16.) számú határozatával megszüntette. A működése alatt azonban a felperes soha semmilyen kifogást, problémát nem jelzett sem a munkavégzés körülményével, sem annak biztonságával kapcsolatban.

- [21] A szabadsághoz és a pihenéshez való jog megsértésével összefüggésben érvényesített 5.000.000 forint sérelemdíj iránti keresetet az alperes megalapozatlannak tartotta. Nem írta elő a felperes számára, hogy szabadsága alatt munkát végezzen. A felperesnek volt kijelölt helyettese, emellett mint munkahelyi vezető annak kötelezettsége is terhelte, hogy a munkáltatónak jelezze, ha úgy gondolja, hogy a szabadságát nem tudja kivenni, mert a helyettesítése nem megoldott. A felperes azonban ilyen jelzéssel nem élt.
- [22] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az állam által előlegezett illetéket az állam viseli. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a rézsűkanál kölcsönvételét sem a polgármester, sem pedig Név2 nem engedélyezte. Ezt támasztotta alá az a tény is, hogy amikor 2020. szeptember 25-én udvarrendezéskor nem volt meg, Név2 keresni kezdte, a polgármester pedig rendőrségi feljelentést tett. A felperes az eseményeket rögzítő kamerafelvételek megtekintését követően – miután azok tartalma szerint a szárazúzó felrakodásakor jelen volt, a rézsűkanál a gépjárműre emelésénél bement az irodahelyiségbe – előadását megváltoztatva arra hivatkozott, hogy nem is volt tudomása arról, hogy a férje a rézsűkanalat is elvitte. A bíróság megítélése szerint, amellett, hogy ez az állítás életszerűtlen, mert semmilyen peradat nem támasztja alá, hogy a férje a felperes távollétét kihasználva, őt mintegy kijátszva kívánta elvinni a rézsűkanalat, ennek ellentmond az is, hogy a gépet Név3 a veje segítségével vitte el. A felperesnek tehát tudnia kellett, hogy a rézsűkanalat a férje elvitte, figyelembe véve azt is, hogy a nagyméretű tárgyat otthon tárolta.
- [23] A felperes keresetében rendkívüli munkavégzés pótléka címén 1.023.750 forint megfizetését arra alapítva kérte, hogy rendkívüli események (például havazás, árvíz) esetén és a városi rendezvények megrendezésével összefüggésben a munkaidején túl rendelkezésre állási kötelezettség terhelte, melyre az alperes készenléti pótlékot fizetett, a készenlét alatti munkavégzés pótlékát azonban nem fizette ki. Az alperes szerint a felperes részére 2014. május 1. napjától folyósított 28.900 forint összegű pótlék magában foglalta a munkaidőn kívüli rendelkezésre állási és a tényleges munkavégzés pótlékát is, melyet azért vezettek be, mert a felperes munkaköre 2014. május 1. napján kiegészült a havi vásárok megszervezésével és megrendezésével, a városi rendezvények megszervezésével és lebonyolításával, valamint a rendkívüli eseményeknél szükséges feladatokkal. A havi vásár megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok egy része munkaidőre esett, a vásárban lévő jelenlét pedig elsősorban a vásári nyilvános WC-k felügyeletével kapcsolatos feladatahoz kötődött, melyért külön megállapodás alapján megbízási díjban részesült. A rendkívüli eseményekhez kapcsolódó munkavégzésre, illetve a városi rendezvényekhez kötődő feladatok ellátására csak ritkán, eseti jelleggel került sor, és a felperes részére folyósított pótlék ennek díjazását is magában foglalta, figyelembe véve azt is, hogy pótlékot az alperes azokban a hónapokban is folyósította, amikor a havi vásár nem volt megtartva.
- [24] Az Mt. 145. § (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy a felek olyan bérpótlékban állapodjanak meg, mely magában foglalja a készenlét (rendelkezésre állás) és a munkavégzés díjazását is. Olyan megállapodást nem csatoltak, amely tartalmazza, hogy az átalányban való megállapodás mely pótlékok kiváltására irányult, azért az elsőfokú bíróság abból az alapelvből indult ki, hogy az átalány megállapításával szemben érvényesülő követelmény, hogy a munkavállaló arányos díjazásra jogosult, azaz nem kerülhet lényegesen, illetve aránytalanul hátrányosabb helyzetbe a tételes elszámoláshoz képest. Annak vizsgálatakor,

hogy a felperes pótlékátalánya az arányos díjazást mennyiben fedte le, a bíróság figyelembe vette, hogy a csatolt munkaszerződések alapján megállapítható volt, hogy a 28.900 forint összegű pótlékot a 2015. december 1. napján kelt munkaszerződés vezette be (az 5. sorszámu beadvány 5/2. számú melléklete), ekkor a felperes alapbérére 190.000 forint volt, és a csatolt jelenléti ívek rendkívüli munkavégzést nem rögzítettek.

- [25] A felperes a keresetleveléhez 1/9. sorszám alatt csatolt mellékletben sorolta fel, hogy a keresettel érvényesített időszakban (a 3 éves elévülési időn belül) mely hónapokban teljesített rendkívüli munkát, amit a per során azzal egészített ki, hogy a szabadsága alatt is munkát végzett, naponként 2-3 óra időtartamban, mivel a telephelyet ez alatt is neki kellett kinyitni, és a beosztottainak a munkát, a munkaeszközöket kiadni. Emellett az általa készített kimutatásban szereplő járművek menetlevelével kívánta bizonyítani, hogy a kimutatás szerinti időszakokban, munkaidőn kívül munkát végzett.
- [26] A menetlevelek és Név6 alpolgármester tanúvallomása alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a hivatali gépjárművet több esetben magáncélra használta. A menetlevelekhez fűzött kimutatás szerint a gépjárművek GPS adatai a legtöbb esetben nem egyeztek meg a menetlevélen szereplő adatokkal. Emellett a bíróság figyelembe vette, hogy a felperes kimutatásában szerepel sósózárás, hótolás megnevezéssel esetenként hosszabb időtartamú (4 és fél óra, 6 óra, 10 óra stb.) munkavégzés, mely ellentmond annak a felperesi tényelőadásnak, hogy a munkaidőn kívüli hóesés és síkosságmentesítés kapcsán feladata arra korlátozódott, hogy a telephelyet kinyissa. Értékelte azt is, hogy a keresettel érvényesített időszakra vonatkozó munkaköri leírásai szerint a jelenléti ívet érkezéskor és a munkaidő végén köteles volt aláírni, azonban a jelenléti ív rendkívüli munkavégzést nem tartalmazott. Ez is arra engedett következtetni, hogy a rendkívüli munkavégzés csekély mértékére tekintettel annak feltüntetését a felperes sem látta szükségesnek, figyelemmel arra is, hogy azokat az alperes a pótlékátalánnyal díjazta. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint a felperes még a saját kimutatásaiban foglaltak szerint sem teljesített rendkívüli munkát minden hónapban. Mindezen bizonyítékok alapján arra következtetett, hogy az átalány az elvégzett rendkívüli munkával arányban állt, a felperes részére folyósított pótlékátalány magában foglalta a rendkívüli munkavégzés díjazását is, erre tekintettel a rendkívüli munkavégzés pótléka iránti keresetet elutasította.
- [27] Az egyenlő bánásmód megsértésével okozott joghátrányra alapított igények esetében az igény érvényesítőjének kell valószínűsítene, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-ában foglalt valamely védendő tulajdonsággal rendelkezett, és ezzel összefüggésben érte a joghátrány. Ennek a valószínűsítése esetén kell bizonyítania a másik félnek, hogy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani. Név6 alpolgármester tanúvallomása szerint a felperes munkavégzésével, elszámolásaival voltak hiányosságok, a 2018. évben például figyelmeztetésben is részesült, illetve a munkavégzésével kapcsolatos problémák miatt lett visszahívva a városgazdálkodás élére Név2. A jutalmakról való döntésnél a munkáltató mindezeket figyelembe vette, továbbá lényeges az is, hogy a képviselő testület által meghatározott jutalmazási keret alapján nem volt minden dolgozó jutalomban részesíthető. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes nem tudta valószínűsíteni, hogy más véleményével összefüggésben érte joghátrány, erre tekintettel az egyenlő bánásmód megsértésére alapított 60.000 forint összegű kárigényt elutasította.
- [28] A felperes a szabadsága alatt nem volt munkavégzésre köteles: arra irányuló bizonyítást nem ajánlott fel (ilyet nem is állított), hogy a munkáltató a szabadsága alatti munkavégzésre utasította volna. A felperes vezető beosztású munkavállalóként főként munkaszervezési, irányítási és ellenőrzési feladatokat látott el, együttműködési kötelezettsége körében rá hárult

annak kötelezettsége, hogy a munkáltatónál jelezze, amennyiben a szabadság alatti helyettesítése akadályba ütközött. Önmagában abból, hogy a szabadsága alatt is bement a munkahelyére, a munkát a beosztottainak kiadta, nem következik az, hogy erre az alperes utasította, megsértve ezzel a szabadsághoz, pihenéshez való jogát.

- [29] A tanúvallomások nem támasztották alá, hogy a felperes a döngkúton értékelhető munkát végzett volna. Név7 tanúvallomása szerint az állati tetemeket, maradványokat az ATEV szállította el. Ahhoz, hogy el lehessen szállítani, a markoló kanalába lapáttal tölték össze a tetemeket és maradványokat. Ezt a munkát az csinálta, aki a markolós volt, általában Név3 vagy Név7. A munkát a felperes, illetve Név2 (a mindenkori főnökük) adta ki, majd kiment a területre ellenőrizni az elvégzett munkát; esetenként klórmeszet szállított ki nekik, de effektív munkát nem végzett. Név9 tanúvallomása szerint 2 vagy 3 alkalommal kellett a döngkútra állati tetemet kivinnie, ebben a felperes és Név8 részt vett. A maradványokat gumikesztyűben dobták a teherautó platójára, és munkásruhában voltak. Az elsőfokú bíróság szerint a döngkúttal kapcsolatos feladatai során sem bizonyított, hogy a felperest személyiségi jogi sérelem érte, melynek mibenlétét határozottan nem is nevesítette. Az a pszichés következmény, amire utalt, nem volt a perben bizonyítékkal alátámasztott.
- [30] Az Mt. 9. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Ptk. a személyiségi jog megsértése mellett azt is jogosultsági feltételként szabja, hogy az igényt érvényesítő nem vagyoni sérelem érje. Ezzel szemben a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a személyiségi jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A munkaügyi bíróságok gyakorlata a Ptk. 2:52. § (1) bekezdéséből kiindulva elvárja, hogy a nem vagyoni sérelem bekövetkezését is bizonyítsa az igényt érvényesítő fél (a Kúria 1/2019. számú munkaügyi elvi határozata). Ezzel szemben a felperes a nála bekövetkezett nem vagyoni sérelemre tényállítást nem tett, erre vonatkozó bizonyítást nem ajánlott fel. Ezért a bíróság megállapította, hogy a felperes ezen jogcímen előterjesztett igénye is megalapozatlan.
- [31] A kereset teljes elutasítása folytán a pervesztes felperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének a megfizetésére, melynek összegét az elsőfokú bíróság a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint a 6. §-a alapján állapította meg. A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a feljegyzett illeték és költség a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [32] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen a hatályon kívül helyezést kérte, mivel álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok teljeskörű értékelését elmulasztotta. Másodlagosan az ítélet megváltoztatását és kereseti kérelmének megfelelően annak megállapítását kérte, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenes. Kérte az alperes 12 havi távolléti díj megfizetésére kötelezését kártérítésként, valamint két havi távolléti díjnak megfelelő 573.300 forint végkielégítés megfizetését. Kérte továbbra is 1.023.750 forint túlórához kapcsolódó összeg megfizetését, valamint, a szabadság nem megfelelő kiadása miatt 5.000.000 forint, a nem biztonságos munkavégzés kapcsán pedig 2.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezni az alperest.
- [33] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [34] A fellebbezés alaptalan.
- [35] A felperes az alperessel szemben több kereseti kérelmet is előterjesztett: az egyik szerint az alperes által vele közölt azonnali hatályú felmondás jogellenes. Ennek indoka – a felmondás releváns tartalma alapján – az volt, hogy a felperes az alperes tulajdonának, a részsukanálnak

az elszállítását 2020. július 9-én nem jelentette feletteseinek, amivel sértette az alperes vagyoni érdekét, valamint a jóhiszemű és tisztességes eljárás elvét, ezáltal a munkáltató bizalma a felperesben megrendült. Az általa kiadott okirat szerint felmondása az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontján alapult.

- [36] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ez az indok valós és okszerű az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mert a felperes az alperes városgazdálkodásért felelős közhasznú társasága vezetőjének helyetteseként felelősséggel tartozott a városgazdálkodás telephelyének eszközállományaért, amelynek keretében köteles lett volna meggyőződni arról, hogy kinek milyen eszközt ad ki, van-e erre engedélye a jogosultnak, és az elszállításáról köteles lett volna tájékoztatni Név2 vezetőt, aminek azonban nem tett eleget.
- [37] A felperes vitatta, hogy 2020. július 9-én Név2 helyetteseként járt el, hogy tudott volna a rézsűkanál elszállításáról, illetőleg állította, hogy házastársa rendelkezett engedéllyel ahhoz, hogy ezt a munkaeszközt is elvihesse az alperes telephelyéről.
- [38] A felperes 2020. március 1-től az alperes munkavezetőjeként és közfoglalkoztatás szervezőjeként munkáját Név2nak, a városgazdálkodás függetlenített vezetőjének az irányítása alatt végezte. Név4 polgármesternek, az alperes törvényes képviselőjének a perbeli személyes előadása és Név2 tanúvallomása szerint a városgazdálkodás vezetőjének távollétében a helyetteseként járt el, ami egyébként következik a felperes munkaköri leírásából is.
- [39] 2020. július 9-én Név2 távol, szabadságon volt. Ez bizonyított az érintett tanúvallomásával és Név4 polgármester személyes előadásával. Ezért ezen a napon a felperes Név2 feladatait is köteles volt elvégezni a munkakörével járó felelősség szerint. Ez alapján pedig felelősséggel tartozott a városgazdálkodás telephelyének munkaeszközeiért, így azok mozgatásait illetően ellenőrzési kötelezettsége állt fenn, amit jól ismert, hiszen 2020. március 1-ig a városgazdálkodás vezetője ő volt, és ugyanezeket a munkákat volt köteles ellátni.
- [40] A felperes azt állította, hogy házastársa a szárazúzó mellett engedéllyel rendelkezett a rézsűkanál elvitelére is, illetőleg, hogy ő maga nem volt jelen az utóbbi munkaeszköz elszállításakor. Azt, hogy a rézsűkanalat is elvihette a házastársa, csak tőle hallhatta, hiszen Név4 és Név2 szerint Név3 kizárólag a szárazúzót kérte el, és ennek elvitelére kapott engedélyt. Sem a polgármester, sem a városgazdálkodási vezető nem tudta, hogy kihez került a munkaeszköz, ezért is kezdték el keresni, amikor nem találták. Név2 tanúvallomása szerint a felperes őt kizárólag a szárazúzó elviteléről tájékoztatta szóban, a rézsűkanálról nem szólt, ami ellentmond a felperes azon állításának, hogy a házastársa ezt a munkaeszközt is jogosult volt elvinni.
- [41] Név2 helyetteseként a telephely munkagépeiért való felelőssége kiterjedt arra is, hogy meggyőződjön arról, a jogosult rendelkezik-e engedéllyel az adott munkaeszköz elvitelére. A felperes az ellenőrzési kötelezettségének biztosan nem tett eleget, amikor saját előadása szerint nem felügyelte a munkagépek elszállítását, mert ellenkező esetben tudnia kellett volna, hogy a házastársa a rézsűkanalat is elszállította, ami egyébként a saját udvarukra került, mint ahogy az az ügyész nyomozást megszüntető határozatának indokolásából kiderül, és ott is maradt hónapokig.
- [42] Az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy az azonnali hatályú felmondás az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint megalapozott, úgy kell érteni, hogy az a felperes Mt. 52. § (1) bekezdés c) és d) pontjait sértő kötelezettségzegésén alapul, amennyiben a munkahelyi felettesét, Név2t nem tájékoztatta a rézsűkanál elszállításáról, és nem is ellenőrizte, hogy házastársa mely munkaeszközöket szállította el a kapott engedély alapján, amivel megsértette az Mt. 6. § (2) és (4) bekezdésében foglalt általános kötelezettségeit is.

- [43] A másodfokú bíróság ezzel a megállapítással és következtetéssel egyetértett, mert mindez a bizonyítás eredményének a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti értékelésén alapult, és megfelelt az Mt. 64. § (2) bekezdésében írt bizonyítási szabálynak, figyelemmel a Pp. 522. § (2) bekezdésére, tekintettel arra, hogy a felperes az alperes vagyongazdálkodása körébe tartozó lényeges kötelezettségét szegte meg, méghozzá jelentős mértékben, hiszen az önkormányzat ellenőrzési köre alól nagyobb értékű vagyontárgy került ki ismeretlen körülmények között, ami a felperes legalább gondatlan eljárásának volt a következménye. A munkáltató emiatt kiadott azonnali hatályú felmondása nem jogellenes, az ennek megállapítására és a törvényes jogkövetkezményei alkalmazására irányuló kereset ezért nem volt alapos, amit helyesen utasított el az elsőfokú bíróság.
- [44] E körben utal a másodfokú bíróság arra a következetes bírói gyakorlatra, amely szerint a munkáltató felmondást tartalmazó jognyilatkozatát tartalma alapján kell elbírálni, az önmagában amiatt nem jogellenes, hogy adott esetben az Mt. 78. § (1) bekezdésének a) vagy b) pontját tévesen jelölte meg, a munkavállaló magatartásának minősítését ugyanis a bíróságnak kell elvégeznie (EBH2015.M.20.). Az elsőfokú bíróság ezt alapul véve is helyesen bírálta el a felmondás jogszerűségét az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint.
- [45] Helyesen fejtette ki továbbá az álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a felperes milyen jogi indokokra tekintettel nem jogosult rendkívüli munkavégzés miatt az általa követelt bérpótléokra. Bár a havi rendszerességű bérpótlékot a felperes az alperes által alkalmanként megrendezésre kerülő vásárok körüli teendők ellátására kapta nevesítetten, elfogadható az az érvelés, hogy a külön juttatás rendszerességére, annak átalány jellegére figyelemmel az arányosítás követelménye alapján a felperes által esetenként rendkívüli munkaidőben végzett munkák ellentételezésére is szolgált [Mt. 145. § (2) bekezdés b) pontja]. Megjegyzendő, hogy a felperes által kimunkált, rendkívüli időben végzett munkák kimutatásának valós voltát a per adatai, az általa vezetett jelenléti ívek tartalma sem támasztják alá.
- [46] A felperes a munkáltatójával szemben anélkül érvényesített sérelemdíj iránti igényt, hogy az Mt. 9. § (1) bekezdése folytán irányadó Ptk. 2:43. § (1) bekezdésében nevesített valamely személyiségi joga megsértését megjelölte volna, illetőleg megtette volna azokat a tényállításokat, amelyekből objektíve következik a munkáltató felróható magatartása miatt az a személyiségi jogi sérelme, ami a kereseti kérelmekből következően leginkább a Ptk. 2:43. § (1) bekezdés a) pontjában írt egészséghez fűződő, illetőleg a b) pontba foglalt magánélethez kapcsolódó személyiségi jogokkal azonosítható.
- [47] A Pp. 265. § (1) bekezdéséből fakadó bizonyítási érdek ellenére a felperes nem bizonyította, hogy az alperes a dögkút üzemeltetése kapcsán egészséget veszélyeztető munkavégzésre utasította, illetőleg egyáltalán ténylegesen ilyen jellegű tevékenységet végzett volna. Ezért a munkáltató jogellenes magatartásával okozati összefüggésben lévő személyiségi jogi sérelem ténye nem bizonyított, és ugyanez vonatkozik a szabadsága alatti munkavégzésre, mivel ilyenre az alperes nem utasította. A per adataiból az tűnik ki, hogy szabadsága idején a felperes valójában önként jelent meg a munkahelyén, annak ellenére, hogy a munkát helyettese is teljesíthette volna. Nem bizonyított, hogy az alperes jogellenes magatartása folytán a felperes ne tudta volna gyakorolni vagy kihasználni a pihenéshez és a magánélethez fűződő alkotmányos jogát.
- [48] Az elsőfokú bíróság a felperes állítása ellenére nem követett el olyan eljárási szabálysértést, ami az érdemi döntésre kihatott volna, ezért az ítéletének hatályon kívül helyezésére a Pp. 381. §-a szerint nem volt indok. Az elsőfokú bíróság döntését a másodfokú bíróság érdemben bírálta felül, és azt helyesnek találva a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [49] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért ezzel kapcsolatos perköltség nem illeti meg, míg a felperes Pp. 525. § (1)-(3) bekezdés szerinti munkavállalói

költségkedvezménye folytán a le nem rótt másodfokú eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Pécs, 2022. november 08.

Dr. Tolnai Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Rendeki Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Vogyicska Petra s.k. bíró